

**Yç,,çYçf,,&UW²éY±<,,Åè, ±Úç±H}Q
,,~¼DÜëçç, »çDH-2017**

कक्षा – शास्त्री – ३

प्रश्नपत्रम् – ७

गुणाः – ७०

विषयः – साहित्यम्

CC 3.6.11

समयः – ११ तः २

दिनाङ्कः - 20/04/2017

सन्दर्भग्रन्थः – साहित्यदर्पणः (८, ९, १० परिच्छेदाः)

विभागः १

- प्रश्नः १** द्वयोः ससन्दर्भ व्याख्या कार्या । ०८
- १ चितद्रवीभावमयो ह्लादो माधुर्यमुच्यते ।
- २ श्लेषः समाधिरौदार्यं प्रसाद इति ये पुनः ।
गुणाश्चिरन्तनैरुक्ता ओजस्यान्तर्भवन्ति ते ॥
- ३ लाटी तु रीति वैदर्भीपाञ्चाल्योरन्तरस्थिता ।
- प्रश्नः २** एक एव समाधेयः । ०८
- १ लक्षणोदाहरणैः सह प्रसादगुणं व्याख्यायत ।
- २ रीतीनां नामानि विलिख्य एकां वर्णयत ।
- प्रश्नः ३** टिप्पणीद्वयं लेख्यम् । ०४
- १ न गुणत्वं समाधेयः ।
- २ तेन नार्थगुणाः पृथक् ।
- ३ पदसङ्घटना रीतिः ।
- प्रश्नः ४** पञ्चानां एकैकवाक्येन लघूत्तराणि यच्छत । ०५
- १ गुणलक्षणं किम् ?
- २ रीतयः कति ? काश्च ताः ?
- ३ चित्तदीप्तत्वं कः गुणः ?
- ४ श्रुतिमात्रतः अर्थबोधकाः वर्णाः कस्य गुणस्य ?
- ५ बहूनामपि पदानामेकपदवद्भासनात्मा कः ?
- ६ समस्तपञ्चपदो बन्धः कस्यां रीतौ ?
- ७ नवमपरिच्छेदस्याभिधानं किम् ?

विभागः २

- प्रश्नः ५** कयोश्चित् द्वयोः ससन्दर्भ व्याख्यां कुरुत । ०८
- १ शब्दार्थयोरस्थिरा धर्माः शोभातिशायिनः ।
रसादीनुपकुर्वन्तोऽलङ्कारास्तेऽङ्गदादिवत् ॥
- २ सत्यर्थे पृथगर्थयाः स्वरव्यञ्जनसंहतेः ।
क्रमेण तेनैवावृत्तिर्यमकं विनिगद्यते ॥
- ३ उपमानोपमेयत्वमेकस्यैव त्वदन्वयः ।

प्रश्नः ६	लक्षणोदाहरणैः सह अनुप्रासालङ्कारं विवृणुत । अथवा उपमालङ्कारं विवृणुत ।	०८
प्रश्नः ७	टिप्पणीद्वयं लिखत । १ अपह्नुतिः । २ उत्प्रेक्षा व्यञ्जकशब्दाः । ३ अतिशयोक्तिः । ४ रूपकभेदाः ।	०२
प्रश्नः ८	लघूत्तरीयाः पञ्चप्रश्नाः समाधेयाः । १ प्रकृतं प्रतिपिध्य अन्यस्मिन् स्थापनात् कः अलङ्कारः ? २ पूर्णोपमा कतिविधा ? ३ राजीवमिव राजीवं .....। इत्यत्र कोऽलङ्कारः ? ४ साङ्गनिरङ्गपरम्परितं कस्यालङ्कारस्य भेदाः ? ५ नेदं नभोमण्डलमम्बुराशि.....। कस्योदाहरणम् ? ६ अपह्नुतिः कतिधा विभक्तुं शक्यते ? ७ "वागर्थविवसम्पृक्तौ" पद्येस्मिन् कोऽलङ्कारः ? विभागः ३	०५
प्रश्नः ९	द्वयोः ससन्दर्भं व्याख्या कार्या । १ प्रतिवस्तूपमा सा स्यात् वाक्ययौगम्यसाम्ययोः । एकोऽपि धर्मः सामान्यो यत्र निर्दिश्यते पृथक् ॥ २ दृष्टान्तस्तु सधर्मस्य वस्तुनः प्रतिबिम्बनम् । ३ पूर्वं पूर्वं प्रति विशेषणत्वेन परं परम् । स्थाप्यतेऽपो ते वा चेत् स्यात्तदैकावली द्विधा ॥	०८
प्रश्नः १०	सङ्करसंसृ योः अलङ्कारयोः गन्थोक्तदिशा भेदं स्पष्टयत । अथवा लक्षणोदाहरणपुरस्सरम् अर्थान्तरन्यासालङ्कारं विवृणुत ।	०८
प्रश्नः ११	एकस्य टिप्पणी कार्या । १ निदर्शना। २ कारणमाला	०२
प्रश्नः १२	द्वौ प्रश्नौ एकवाक्येन समाधेयौ १ परं परं प्रति पूर्वपूर्वस्य हेतुतायां कः अलङ्कारः ? २ विरोधालङ्कारः कतिविधः ? ३ सङ्करालङ्कारः कतिविधः ?	०२